

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.



MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto za bolj premožne 2 goldinarja; za manj premožne rodoljube pa 1 gld. 50 kr.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.



Leto XII.

V Celovcu, 20. vinotoka 1893.

Štev. 29.

Katoliško-politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem napravi dva

javna shoda

in sicer:

v nedeljo dné 22. vinotoka (oktobra) t. 1.

v gostilni pri „Dürnwirthu“ v Št. Jakobu blizo Št. Petra pod Velikovcem

in

v nedeljo dné 5. listopada (novembra) t. 1.

v gostilni „pri pošti“, p. d. pri „Oštneju“, v Št. Jakobu v gorenji Rožni dolini.

Začetek ob 1/2 4. uri popoldne.

Spored:

1. Pozdrav predsednika.
2. Govor o namenu društva.
3. Govor o političnih strankah na Koroškem.
4. Govor o šolah.
5. Govor o preuredbi volilnega reda in o važnosti volitev sploh.
6. Govor o gospodarskih zadevah koroških Slovencev s posebnim ozirom na državnemu zboru predloženo novo postavo o kmetijskih zadrugah in o rentnih domovih.

7. Slučajni govori in razni nasveti.

Po zborovanju bode prosta zabava. — Ustop imajo izključljivo le udje in povabljeni gostje.

Slovenci! Udeležite se tega važnega zborovanja v prav obilnem številu!

Odbor.

Nov volilni red!

Že leto in dan se je mnogo pisalo o premembni našega volilnega reda za državni zbor, pa vlada je na to molčala, tako da je vsak mislil, da se ona nikakor ne more odločiti, da bi v tem oziru kaj besede vrednega storila. Poslanci se tedaj niso malo začudili, ko jim je grof Taaffe predložil po-

stavni načrt za nov volilni red, s katerim se uvede takorekoč občna volilna pravica. Tako globoko segajoče premembe pač nihče ni pričakoval od sedanje vlade, to tem manj, ker se vlada o tej stvari z voditelji velikih strank niti posvetovala ni, pa tudi vladni časniki o tej zadevi niso besedice spregovorili. Bistvo novega volilnega reda je sledeče: stanovske kurije ostanejo, to je, volilci ostanejo razdeljeni v graščake, mestjane in deželane. Raztegne pa se volilna pravica na vse polnoletne može pod sledečimi pogoji: 1. morajo dokazati, da znajo pisati in brati v kakem v Avstriji navadnem jeziku, in sicer zamorejo to dokazati bodisi s šolskim spričevalom o dobro dovršeni ljudski šoli, bodisi z branjem in pisanjem pred komisijo, obstoječo iz župana, učitelja in enega občana, ki je zmožen branja in pisanja; 2. morajo od politične ali pa vojaške oblasti dobiti spričevalo, da so se pravočasno predstavili vojaški naborni komisiji; 3. morajo dokazati, da so v stalni službi, ali pa da imajo stanoviten pošten zaslužek; 4. morajo se skazati, da so že šest mesecev v tistem kraju. Oproščeni od dokaza, da znajo pisati in brati, so taki, ki so bili podčastniki pri vojaki, in taki, ki so kot vojaki stali pred sovražnikom ter imajo pravico, nositi vojno svetinjo (Kriegsmedaille).

Skoraj vsi možki tedaj dobijo volilno pravico. S tem se bo volilna agitacija vse drugače zasukala, pa tudi politične stranke dobijo vse drugo lice. Ako se vprašamo, ali bo to za nas Slovence dobro ali slabo, ne moremo si še dati prav gotovega odgovora. Slabo za nas bo v krajih, kjer so fužine in tovarne, ker teh gospodarji so večidel nemški liberalci in bodo svoje delavce zoper nas v volilni boj peljali. Slabo bo tudi na Koroškem ob nemški meji, kjer zdaj kraljujejo nemškutarji: v teh krajih so namreč več posestniki navadno liberalci, in ker imajo oni več hlapcev, kakor manjši, Slovincem zvesti posestniki in kočarji, ki svoj svet sami s svojo rodbino obdeljujejo, bati se je, da zmagajo naši nasprotniki, bodisi s številom, bodisi s strahovanjem. V takih občinah pa, kjer je naše ljudstvo kmetiško in neodvisno, ter so boljši kmetje na naši strani, bomo še lažje zmagovali, kakor doslej, ker bodo ti tudi svoje hlapce seboj pripeljali, in potem nasprotniki ne bodo nič opravili, če bi prav nekatere volilce zbegali in premotili. Nič se nam ni treba bati, samo še več delati in agi-

tirati bo treba, kakor do zdaj. Ako smo do zdaj o politiki poučevali le bolj gospodarje, moramo odslej vse može brez razločka: hlapce, dninarje, rokodelce itd. Ako so do zdaj le gospodarji prebirali „Mir“ in druge slovenske časnike, morajo jih odslej posojevati tudi hlapcem in jih poučevati o političnih strankah in njih težnjah; to je neobhodno potrebno, ako hočejo, da bodo hlapci ž njimi enako volili. Zdaj se bodo na deželi kmalu pokazali socijalni demokrati ter bodo skušali službene moške na svojo stran dobiti. Mnogo jih bodo premotili, zato se bo pokazala potreba, da katoliški listi svoje duševno orožje obrnejo tudi zoper socijaldemokrate in njih krive nazore, ne samo zoper liberalce, kakor se je do zdaj godilo. Vojska duhov bo še veliko hujša, kakor do zdaj, kajti polastila se bo celega ljudstva, hlapci in dninarji, dekle in pastirji začeli bodo prepirati se o političnih vprašanjih ter o socijalnem (družbinskem) redu. Slovensko-katoliškim rodoljubom na deželi uzrašča zdaj sveta dolžnost, še bolj marljivo razširjati „Mir“ in druge katoliške liste med ljudstvo, da bo vse od kraja prebiralo prave nauke in se znalo varovati brezverskih naukov prekucuhov.

Po drugi strani pa nam je v tolažbo, da bodo zdaj liberalci povsod novega sovražnika dobili. Po vseh deželah, posebno v mestih bodo socijalni demokrati na nogo stopili in se obrnili zoper liberalce. Na Koroškem smo do zdaj le sami mi Slovenci morali nositi vse sovraštvo, ves žolč, vso ošabnost in hudobnost nemških in nemškutarskih zagrizencev. Odslej bodo prisiljeni, grizti in ruvati se tudi s socijalnimi demokrati, in tako se bo nam breme olajšalo.

V pogledu na celo državo se novega volilnega reda (ako bo sprejet) veselimo. Omolknila bo nekoliko narodna hujskarija tistih ljudi, katerih vsaka druga beseda je „nemško“ in spet „nemško“ in vse le „nemško“; takih ljudi, ki imajo čas in veselje, noč in dan le na nemške šole misliti in na ponemčevanje Slovencev. Rastle bodo zdaj iz tal nove stranke, oziroma vedno več upliva in moči dobivale, namreč krščanski socijalisti (antisemiti) in socijalni demokrati. Tem ljudem pa ni toliko za to, ali se govori nemško ali slovensko, ti se rajši poganjajo za vsakdanji kruh, in sicer skrbijo (seyeda le po svoji razsodnosti) socijalni demokrati za delavce, krščanski socijalisti pa za

Družbe sv. Cirila in Metoda

redna VIII. velika skupščina dné 26. vel. srpana 1893 v Sežani na Krasu.

(Dalje.)

V posebno čast si štejemo, da je uprav ta družbini zavod obiskal c. kr. deželni šolski nadzornik Anton vitez Klodič-Sabladoski s c. kr. okr. šolskim nadzornikom ces. svetnikom Fr. Vodopivcem. Slednji gospod je še tudi pozneje nadzoroval to zabavišče. Upamo, da se je to nadzorstvo prepričalo o pravičnih naših naporih: slovenskemu življu pripomagati do prave omike.

8. Istotako važna postojanka je zabavišče v Podgori, ki ga je zasnovalo ondotno vzorno županstvo, kteremu je vselej krepko na strani stala naša družba. Ta zavod je pa tako obiskan, da je treba resno delati za njega razširjenje, ako slavna skupščina izvé, da je za vsprejetje prosilo 133 otrok — torej dovolj ne za eno, ampak za tri zabavišča.

9. Omenjati nam je zdaj učnih zavodov slavnega društva „Sloge“ v Gorici. Nalogo, katero si je zastavila naša družba za vse slovenske pokrajine, kjer je naša narodnost v nevarnosti, izborno izvršuje v goriškem mestu, kjer so že lani roditelji 440 slovenskih otrok po notarju postavno prošnjo za slovenske šole vložili pri visoki vladi, — društvo „Sloga“ že mnogo let, ki bi pa brez podpore naše družbe ne bilo moglo razširiti svojih zavodov. (Res je!) Tako si prisvajata tudi naša družba pravico prištevati med svoje 9. zabavišče „Sloge“ v ulici sv. Klare in

10. zabavišče v ulici Barzellini. Pohajalo je v te otroške vrtece nad 120 otrok.

11. Lepe vspehe je dosegla deklinška trirazrednica, „Slogina“ in istotako

12. nova mešana enorazrednica. Učenk in učencev sta brojila 235. Po sodbi pri sklepni skušnji navzočnih knezonadškofijskih šolskih nadzornikov msgr. Marušiča in msgr. Košute, kakor tudi c. kr. okr. šolskih nadzornikov profesorjev Culota in Vodopivca — so uspehi jako ugodni.

S temi že obstoječimi 12 zavodi se ponaša tudi družba sv. Cirila in Metoda. (Dobro!)

Res da je nekaj tu naštetih otrok radi pomanjkanja prostorov ali družih vzrokov izostalo; ali za našo družbo je prevažno število vpisanih otrok — leto za letom, ker to je sijajen dokaz za potrebo slovenskih šol, (tako je!) kakoršnih tirja tudi državni šolski zakon od 14. vel. travna 1869, drž. zak. št. 62, držeč se „načela, da se mora šola vsakako povsod tam osnovati, kjer je . . . po petletni povprečnosti več ko 40 otrok“ . . . Ta za naše slovenske razmere sicer zeló drag dokaz smo zdaj podali v Gorici in v Trstu.

In zdaj, gospóda, poglejte v duhu teh zgoraj naštetih skoro 1200 slovenskih otrok, kterim se ovira krščanska vzgoja v narodnem jeziku — — — kdo izmed pristnih rodoljubov slovenskih ne bo tožno vskliknil s svetopisemskim rekom: „Množica se mi smili!“ In to usmiljenje si je duška dalo uprav v naši družbi, ki je vzela to osiročeno čeljad v svoje materno naročje. (Da, zares!)

Da, družbino vodstvo je srečno, da more to potrditi — — delovanje naših podružnic je uprav očetovsko, materinsko. Dokazov temu, čč. skup-

ščinarji, imate pri sedežu naših zavodov. Ali vam naj opisujemo vse cerkvene, dinastične, patrijotične, narodne slavnosti (n. pr. slavnosti prvega sv. obhajila, sv. Alojzija, sv. Cirila in Metoda, letošnjega jubileja sv. Očeta Leona, imendan Njiju Veličansteve, krasne božičnice, slovesnih šolskih pričetkov in sklepov), o tem ste gotovo že čitali; dovolj je, da potrdimo: Tako naša družba vzgojuje zapuščeno mladež v katoliškem, slovenskem, avstrijskem duhu, tako ona na svojem polju umeva staro slovensko geslo: za vero, dom, cesarja. (Izborna, ploskanje!)

Govoreč o šolskih zavodih, ne smemo molčati o plodonosnem delovanju slovenskega ženstva osobito tam-le ob obalah jadranskega morja. Tržaško in Goriško ženstvo je uprav tekmovalo v delih krščanskega usmiljenja. Ako vam, čč. zborovalci, iz njiju podružničnih poročil omenjamo, da so Tržaške gospe samo za „božičnice“ nabrale po zadnjem računu čez 800 gld. ter z obleko, čevlji, hrano itd. oskrbele otročiče naših zavodov, in nabrale čez 200 kosov razne obleke . . .

Če omenjamo, da so istotako Goriške gospe v svoji podružnici zbrale nad 600 gld. in samo pri „božičnicah“ goriških šolskih zavodov razdelile nad 700 darov; lahko sklepamo, koliko veselja so proizročile pri deci, a tudi pri stariših. In če poštevamo doneske vseh 22 ženskih podružnic, ki so dohajali ne samo po desetakah, nego po stotakah . . . če uvažujemo navdušenost, s katero se je ženstvo oklenilo naše družbe, smemo z Vodnikom vsklikniti:

„En zárod poganja Prerojen ves nov.“

(Viharno odobravanje.) Pristavljamo le: bodite vstrajne, vabite v svoj krog nove somišljenice, in

mestjane in kmete. Hujskarija zoper Slovence bo morda zdaj utihnila, ker ljudstvo hoče kruha in zboljšanje svojega stanja. Judovsko-liberalni listi si bodo zastoj prizadevali, dražiti in hujskati narod zoper narod, zastoj bodo „nemštvo“ povzdigovali v deveto nebo, nove stranke jih bodo prepupile: „Kaj maramo mi za vaš narodni prepir, mi hočemo kruha!“ Liberalna stranka bo zgubila mnogo poslancev, tako v mestih, kakor na deželi. Potem bo pa tudi prenehalo zatiranje Slovanov, kajti čeravno imajo socialdemokrati mnogo krivih nazorov, ta lepi nauk imajo vendar, da je človek človeku podoben, in da se noben narod in noben jezik ne sme zatirati. Kar pa zadene krščanske socialiste ali antisemite, tisti so pošteni nazorov, obsojajo narodno prevzetnost Nemcev, hočejo s Slovani v prijaznosti živeti kot enakopravni bratje; njih jeza se obrača le zoper sleparje in oderuhe ter zoper liberalce, ki zmirom Judom in bogatašem potuho dajejo, naj bi bili tisti še tako lakomni, krivični in nepošteni. V politiki se bo zdaj začelo novo gibanje in življenje. Prikazali se bodo novi voditelji in vabili bodo ljudi z novimi obljubami in pregovori.

Če se postava vigredi sprejme od obeh zbornic, bo državni zbor kmalu potem razpuščen, in jeseni leta 1894. bomo imeli nove volitve. In na to, rojaki slovenski, treba se nam je pripravljati že sedaj. Ne zanemarjajmo svojih političnih dolžnostij; delajmo pridno in vztrajno povsod, kamor pridemo, in zmaga bode naša. V to pomozite Bog in sreča junaška!

Dopisi prijateljev.

(Kronin dar!) V korist družbe sv. Cirila in Metoda so darovali: Janez Šturm iz Hovčan 1 krono, Lucija Šturm iz Hovčan 1 krono, Janez Selander v Želichah 1 krono. V Blačah v Ziljski dolini so darovali pod geslom: „Da smo tudi mi Slovani, da Slovenec je Ziljan“: Muhovec 7 kron, Luka Cmelič 2 kroni, Kašnar, Čavk, Šoič, Lenka Pichler, M. Knolč po 1 krono = 17 kron. Vesela družba v Skočidolu 10 kron in jeznoritci v benediktinski kleti v Celovcu 5 kron. Skupaj 35 kron. Lepa hvala vsem darovalcem in darovalkam! Živeli nasledniki!

Izpod Jepe. (Shod „Bauernbunda“.) Kakor slišimo, in to potrjujejo tudi že koroške nemško-liberalne trobente, misli napraviti naš ljubi „Bauernbund“ zdaj enkrat svoj shod na Ledenicah. Dne 29. t. m., tako beremo v nemških listih, zbral se bode cvet bauernbundarskih velikašev in generalov v gostilnici pri „Arnejcu“, nekdanjem „stebri slovenskem“. Kakor se je baje „naš prijatelj“ Oraš izrazil, delal je že dolgo Arneja na to, da bi „Bauernbund“ pri njem zboroval in naš „slovenski“ poslanec Ghon je sklenil v svoji modrosti, da se mora na Ledenicah slovenski govoriti, ker bi drugače udeleženci od shoda ničesar ne imeli. A kje dobiti govornika? Oraš si ne upa, Plavec menda čisto nič ne zna, in ker se Kirschnerju rad jezik zaletava, kedar mora govoriti slovenski, sklenili so možaki — da mora priti g. dr. Kramar na ta shod „Bauernbunda“ ter jim pomagati s slovenskim govorom iz zadrege. Ne verujemo pa, da bi se dal g. dr. Kramar zlorabiti v take namene in kakor se mi zdi, se je tudi na zadnjem občnem zboru našega slovenskega katoliško-političnega in gospodarskega društva poročalo,

res bode „ves nov zarod“ pomladil Slovenijo. V očigled temu mora družbino vodstvo letos hvaležno priznati slovenskemu ženstvu palmo prvenstva. (Vse čestita navzočemu ženstvu.)

Lani smo omenjali, da odpremo v področji Mariborske podružnice novo, za opdotne zanemarljive in razkropljene slovenske otroke prepotrebno zabavišče. Nemški časniki z one strani so čitateljem to naznanjali že pred tedni, kaka nevarnost jim preti, dasi smo mi v svoji vlogi dne 12. prosinca 1893 do kompetentne šolske oblasti izrečno povdarjali, da vrteca želimo samo za slovenske otroke. Ako smemo imenovanim listom verjeti, bode to zabavišče dovoljeno, a vodstvo še ni dobilo odgovora, pa trdno se nadeja, da na jesen č. šolske sestre v Mariboru odpró to naše zabavišče, ki naj bo semenišče tudi bodoči šoli!

(Dalje sledi.)

Smešničar.

Nevarnost. Mož k zdravniku: „Kaj pa manjka moji ženi?“ — Zdravnik: „Ne vidim nič nevarnega.“ — Mož: „Ali ste že videli njen jezik?“ — „Ne še.“ — Mož: „Potem pa niste videli glavne stvari.“

Kosa na kamen. Popotnik je hotel vstopiti v veliki poštni voz in videč, da je voz že poln raznih drugih popotnikov, rekel je jezno: „Kaj pa ta barka Nočtova je že polna?“ — „Ne še“, odgovoril je razžaljeni poštni hlapec, „manjka nam še osel.“

da se je podala svoj čas iz odbora deputacija dveh gospodov k predsedniku c. kr. koroške kmetijske družbe, vitez Edelmannu, s prošnjo, naj bi slednji dovolil, da sme g. dr. Kramar govoriti poučne govore na shodih gorenjega društva, a gospod predsednik jima je takrat odgovoril, da v to ne more privoliti, ker sme g. dr. Kramar govoriti izključljivo le na podružničnih shodih c. kr. kmetijske družbe, političnih shodov pa da se ne sme udeleževati. Pristavil je pa izrečno še to, da g. dr. Kramar tudi na shodih „Bauernbunda“ in njemu enakih nemških političnih društev ne sme govoriti. — Zdaj torej radovedni pričakujemo, kaj se bode ukrenilo, in ako bode g. dr. Kramar res prišel dne 29. t. m. na „bauernbundarski“ shod v Ledence ter tam govoril poučni govor, ali če je bila to le samo brumna želja „bauernbundarskih“ mogotcev. — Želeli bi pa zdaj tudi mi slovenski kmetovalci gorenje Rožne doline, da napravi slovensko katoliško-politično in gospodarsko društvo čim prej mogoče v našem kraju kje kak shod, da bi se tudi mi skupno posvetovali, kako nam bode urediti naše gospodarsko in politično delo za bodoči čas. Na „bauernbundarski“ shod v Ledence pa ne gremo!

Iz Štebna v Ziljski dolini. (Nemški šulferajn.) Marsiktera grenka solza se je že splezala čez zgubančeni obraz Beljaške Urše in njene starike sestrice v Celovcu ter namakala bodoči grob po Slovincih zatiranega nemštva. Med tem ko se jima mi posmehujemo, se drugi, ki so bolj mehkega srca, trudijo, da bi ji potolažili. K zadnjim prištevamo naše šulferajnovce, ki so za trdno prepričani, da bodo s svojimi shodi spremenili žalostinke v hvalnice. Ker pa sami spoznajo, da po navadnem potu vendar ne morejo rešiti nemštva, če šteje zborovanje samo 8 (reci: osem) udeležencev, kakor se je zadnjič zgodilo, hočejo letos napolniti dvorane s plesom. Znano je namreč, kako priljubljen je ples pri Zili, zato bi se udeležilo šulferajnske veselice lepo število ljudi, katerim je ples glavna stvar, šulferajn pa deveta briga. Nemškutarski gospódi je pa namen udeležencev deveta briga, in število glavna stvar, saj hočejo samo svojo teto prepričati, da ne preti Nemčiji nobena nevarnost od slovenskih Ziljanov, dokler se Štebenčani tako močno zanimajo za njih društvo. Vsled hvalevrednega sklepa občinskega zastopa je ples sicer samo enkrat v letu dovoljen, a da bodo nemškutarjem na ljubo storili izjemno, nam priča to, ker se potegujejo za šulferajnovce namene ljudje tistega stanu, kateremu bi se zanimanje za „društvo sv. Cirila in Metoda“ štelo v najhujši greh.

Iz Svetne vesi. O požaru, ki je pri nas bil in o požarnih brambah, ktere so pri nas gasile, se je že dvakrat v „Miru“ pisalo, ali v obeh slučajih neresnično. Tudi z zadnjim „popravkom“ se nič ni popravilo, ampak resnica se je še bolj zavila. Ko se je že tolikrat o tem dogodku pisalo, moramo tudi mi resnici na ljubo povedati, da je bila prva na mestu nesreče požarna bramba iz Št. Janža. Še le ko je Št. Janžka požarna bramba tako dolgo gasila, da se je že prvi studenec posušil, še le potem je prišla požarna bramba iz Svetne vesi, da bi gasila Pavlinovo hišo. Dokaz, da ni prej Svetinska požarna bramba gasila Pavlinovo hišo, je ta, da si je morala še le izposoditi cev od Št. Janžke požarne brambe, da bi prišla do vode. To je resnica, ktere nihče ovreči ne more, ako bi še v „Miru“ poslal 99 „popravkov“. S tem končamo. H koncu še omenjamo, da se s takim zavijanjem resnice jemlje vse veselje požarni brambi.

Iz Samote. (Misli.) Nemci in nemškutarji so tedaj v Velikovecu imeli velik „šulferajnski“ dirindaj, pri katerem se je prepevala stara pesem, kako „slabo“ se godi ubogim Nemcem. Ko bi smeli verjeti pisarenju liberalnih časnikov in tarnanju nemških velikašev pri „šulferajnskih“ shodih, moral bi človek misliti, da Slovenci uboge Nemce kar žive derejo! Tudi moj prijatelj France je bil tisti dan v Velikovecu in mi je pravil, da je bil pred mestom v čast „šulferajnovcem“ postavljen slavolok z napisom „Durch Nacht zum Licht“ (Skozi noč do luči). No, — ta je pa bila res slabo zadeta! Nemci nam nosijo pač malo luči in svitlobe! Saj so nam ravno nemški liberalci šole tako nespametno uravnali, da se v njih košato šopiri nemščina, naši otroci se pa zbog tega nič prida ne naučé. — Pa tudi naši slovenski rojaki Velikovški bi se bili, po mojih mislih, imeli pri tisti slavnosti ganiti in postaviti „šulferajnovcem“ slavolok, lepo okinčan z lipovjem, belo-modro-rudečimi trobojnicami (zastavami) in s prav velikim napisom: „Mi vstajamo, a vas je strah!“ Ta bi bila vsaj prava! Ker se tudi Slovenec probuja, ker zahteva svojih pravic, ker posebno zahteva za slovenske otroke slovenskih šol, — za to se bojé naši nasprotniki, ki so združeni v „šulferajnu“. Zato sklicujejo svoje „partei-tage“ in „ortsgруппentage“, da ljudstvo hujskajo zoper „bindišarje“. Dà, nemškutarje je strah, da zgubijo gospodstvo nad slovenskim ljudstvom, ktero so itak že predolgo tlačili! Zató tolikokrat „tag“-

ujejo, da si ohranijo kolikor se še dá svojo moč. Toda: „zatrli niste spéčih, ne boste nas bedečih!“

Iz Velikovške okolice. (Podružnica sv. Cirila in Metoda ustanovljena.) Tedaj vse zastoj, vse brez uspeha! Niti nepopisni pritiski na vse kraje, niti brezmejna neznačajnost naših nasprotnikov — vse vkup ni moglo zabraniti podružnice; ustanovila se je, kakor je „Mir“ že zadnjič poročal, dne 27. minulega meseca „Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec in okolico“. — Res da je ta ustanovitev imela prav pohlevno, prav skromno lice; res da se na zvun nismo mogli ponašati z zastavami in burnim hrupom, s kakoršnim se je dne 24. istega meseca v istem mestecu napovedala vojska nam Slovincem; da, ni na javnem kraju se nismo mogli zbrati, marveč naše zborovanje je moralo biti v zasebnih prostorih spoštovanega gospoda trgovca Merlaka — a kljub vsemu temu je bilo sijajno, kakor ga nismo pričakovali — sijajno radi navdušenja in zavednosti zborovalcev! Bog živi take korenjake!! — Vspored ustanovnega zborovanja je bil kratek. Razložil se je pomen in namen podružnice za Velikovec in okolico, ki je trojen: 1. skupen z glavno družbo, pospeševati slovensko šolstvo; 2. skupen z vsemi podružnicami na Koroškem, zbuja in poživljati narodno zavest mej Slovinci na Koroškem, in 3. poseben Velikovške podružnice, poučevati okoličane o pravem namenu in o resnični uredbi bodoče slovenske šole tudi gledé nemščine, ter odbijati neosnovane napade nasprotnikov te šole. Nató so se sprejela pravila in se je izvolilo začasno načelnštvo. S tem je bila podružnica ustanovljena, kar se je naznanilo ministerstvu s prošnjo, da se potrdi. Vsi zborovalci so želeli, naj se vrlemu g. trgovcu Merlaku izreče javna zahvala za njegovo prijaznost. Pač opravičena želja! Mož, ki se ni bal nemškutarskih mogotcev Velikovških, mož, ki se je s tem lepim činom pokazal narodnega v najlepšem pomenu besede, zasluži, da smo mu Slovinci hvaležni za njegovo gostoljubnost. Na nas je zdaj, dragi okoličani Velikovški, da se pokažemo hvaležne in narodne ne samo v besedi, ampak pred vsem tudi v dejanju. Dejanje velja, delo naj pokaže naše slovensko mišljenje: Svoji k svojim naj bode odslej naše vodilo tudi v Velikovecu! Ko smo hoteli prostora za zborovanje, so nas Velikovčani posadili pod kap, češ, nimate pravice se shajati v našem nemškem mestu! Dobro! sedaj jim pa pokažimo mi, smo jim li res tako nepotrebni, tako malovredni, kakor oni mislijo. Gosp. Merlak je mož naše krvi in našega mišljenja: kupujmo odslej pri njem, kar potrebujemo — in kmalu se bode pokazalo, kako bode Velikovčanom dišal pristno nemški kruh brez soli slovenskih žuljev! — Ravno tako, dragi Slovinci, se od slej naprej izogibajmo Velikovških krčmarjev. Oni so nam zaprli duri, katerih nam zdaj prestopiti ni več mogoče, ako hočemo ostati možaki. Dajmo jim to občutiti s tem, da se jih izogibamo; dajmo jim to občutiti tako, kakor so dali pred leti občutiti Šmiheljski rodoljubi Pliberškimi mogotcem. Ne zahajajmo k njim v goste! Bolje je, da prinese vsak izmed nas od doma seboj v žepu kos krače ali sira, kruha si more kupiti v Velikovecu pri vsakem peku, med potjo domu gredé izven mesta pa bode vsak našel tudi še kako pošteno slovensko gostilno, da si bode privoščil kozarček vina za okrepčilo. Le odločnost velja! Ne nosimo svojega težko prisluženega denarja tje, kjer nas s cepci od hiše podijo. Beljaška „Deutsche Allgemeine Zeitung“, je na vse pretege slavo pela Velikovškim rogoviležem, podhujskanim od nje, in poveličevala one „35 wackere Gastwirthe Völkermarkts“, ki so pomagali zapreke delati zbiranju mirnih in poštenih Slovincem, — dolžnost nam torej velevala, da si to zapomnimo. Kdor ni z nami, je proti nam, in svojih odkritih sovražnikov nam ni treba podpirati. Goste preskrbi naj jim le rogovilasta Beljačanka. Ravno tako ne zahajajmo k tistim trgovcem, ki lažljivo trdijo: „Völkermarkt war deutsch, ist deutsch und bleibt deutsch“. Častiti gospodje slovenski duhovniki — pozor! „Durch Nacht zum Licht!“ Tako je prav! Pa brez sveč! Naj se že enkrat nam zaslepljenim Slovincem odprejo oči, da bomo naše nasprotnike prav spoznali. Svoji k svojim!

Iz Dobrle vesi. (V slovo g. Bayerju!) Velika žalost nas je obšla, ko smo zvedeli, da nas bodo zapustili č. g. kaplan Štefan Bayer ter se preselili v Medgorje. Ko so na leci slovo jemali, bilo je vse ljudstvo v solzah. Bili so dobronik ubogim, prijazni proti vsakemu, iskren in neustrašljiv rodoljub in buditelj naroda. Veliko so žrtvovali za našo stvar. Ustanovili so posojilnico v Sinči vesi, ktereje so bili desna roka ves čas. Zahvalimo jih srčno za vse dušne in telesne dobrote! Naj jim Bog stotero poplača! Njih ime ostane z zlatimi črkami zapisano v zgodovini naše fare in občine.

Iz Podjunske doline. (Odgovor na dopis iz Št. Vida o slabih potih.) Neki dopisnik iz Št. Vida se pritožuje o slabih potih v Rekarški ob-

čini. Reči pa moram, da je nekoliko pretiraval, ko je tisto pisal. Rekarska občina ima veliko občinskih potov, da maloktera toliko. Da bi mogla vse v dobrem stanu imeti, je težavno, ker za to je treba mnogo denarja, za kterelega je pa huda. Občinske doklade je lahko nakladati, pa občinski odborniki morajo tudi s sosedi usmiljenje imeti, ki težko plačujejo. Ne zdi se mi prav, da se g. dopisnik zaganja tudi v vrlega in narodnega Dobrolskega župana gosp. Šumaha. Tisti županuje še le malo časa in v tem času ni mogel vsega popraviti, kar se je prej zanemarilo. Da bi povišal doklade, se mu kmetje smilijo, z roboto pa tudi ni dosti storiti, ker ljudje nemajo pravega veselja za to. Najbolje bi bilo, ko bi tisti, ki kako pot največkrat potrebujejo, napravili prostovoljno roboto.

Iz Ljubljane. (Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslalo Sežansko županstvo 100 gld., da se vpiše občina Sežana za pokroviteljico. Istotako je pokroviteljica postala Trnovsko-Hirska podružnica, ki je poslala po zadnjem izkazu 162 gld. 20 kr., in sicer 100 gld. pokroviteljine in 62 gld. 20 kr. udnine. Dohodek veselice, ki jo je priredila Šišenska podružnica na Kozlerjevem vrtu, ne iznaša 130 kron — kakor smo poročali predzadnjič — ampak 130 gld. Gornjesavinjska posojilnica v Mozirji je darovala 25 gld. Prve krone so darovali na Vranskem: Vesela družba 5 kron, č. g. župnik Balon, gospa Terezija Sentak in neimenovana gospa po 2 kroni, gg. J. Munda, kaplan; A. Svetina, notar; župan Šventar, S. Oset, Zdošek, župnik Sentjurski, kaplan Dobršek, Trobej, Drole, gđc. Tlaker, g. Oevirk, gospa Brinovec, g. Brinovec, g. učitelj Meglič, g. Kolšek, gimn. ravnatelj Lipič, gospa Šventer, gđc. Ema, Minka in Fani Sentak, g. bogoslovec Kumer, g. Fr. Žgank po 1 krono; nabral je krone č. g. kaplan Munda. V Velenji so darovali „prve, a ne zadnje krone“: gosp. Fr. Skubic 5 kron, č. g. Fr. Cizej, č. g. Jak. Krušič, gg. Ivan Kranjec, Iv. Doranj po 2 kroni, gg. Ferd. Pahor, M. Zakošek po 1 krono; poslal jih je g. Ivan N. Resman. V Hlirski Bistrici so darovali prve krone poleg zadnjih imenovanih: g. Ad. Lichtenstern z Dunaja 4 krone, gg. Fr. Dekleva, J. Ličan, L. Dolenc iz Ljubljane po 2 kroni, gg. J. Skrijanc, J. Prima, A. Domladiš, J. Prosen, Neimenovana in Neimenovana po 1 krono; krone je nabrala gđc. Franica Brinšek. Na predvečer nove meše č. g. A. Lavrenčiča v Vrhpolji pri Vipavi so zložili tamošnji domoljubi 5 gld. 34 kr.; v Krapinskih Toplicah je daroval za družbo g. Fr. Kuralt, tajnik hrvatsko-slavonskega gospodarskega društva, 10 kron, ki jih je poslal č. g. župnik Podboj; 3 krone in 12 bel. je darovalo šest Brežkih domoljubov in prvo krono gđc. Micika Košir v Kamni Gorici. Iskreno se zahvaljujemo vsem dobrotnikom in darovateljem prvih kron, sklepamo to pot z besedami Velenjskih domoljubov, „da so to prve, a ne zadnje krone“, položene na domovinski žrtvenik za rešitev slovenske dece.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Dunaja. (Iz državnega zbora: Izjemno stanje, občeno volilno pravo, nemška levica v zágati.) Državni zbor se je 10. t. m. spet sešel. To zasedanje kaže, da zna biti prav zanimivo, — če bode sploh dolgo časa trajalo. Saj pa je tudi položaj tako zamotan, kakor menda še nikoli, odkar je prevzel grof Taaffe naloge, da „pomiri“ narode avstrijske. No, to „pomirjenje“ rodilo je slab sad. Grof Taaffe je pač mislil, da se bodo Slovani zadovoljili, če jim poda tu pa tam prav „milostljivo“ kak košček raz bogato obložene vladne mize. Te koščke imenovali so naši nasprotniki „koncesije“; to kar gre nam Slovonom po Božji in državni postavi, pravico do uka, do enakopravnosti v šoli in uradu, — to pravico odrekli so nam naši nasprotniki in grof Taaffe mislil je, da je dosti storil za „mir“ med narodi, da le ni očitno podpiral nakan nemških liberalcev. No Slovani, sosebno Čehi, naveličali so se te vladne politike. Narod češki poslal je mladočeške poslance na Dunaj, grof Taaffe pa jo je potegnul v nemško-liberalni tabor. Vladati se je začelo pred tremi leti po nemško-liberalnem kopitu. Našim liberalcem, ki hočejo svobodo, moč, napredek le za se, a zatiranje, uničevanje in tmino za Slovane, — tem laži-liberalcem storil je, — kakor jim je povedal danes nemški poštenjak dr. Lueger v obraz, grof Taaffe največje usluge s tem, da je uvedel v Pragi izjemno stanje: zabranilo se je prosto zborovanje, uničila se prostost tiska, iščejo in zapirajo se možje, ki so baje kaj zakrivali proti državi in cesarju. — To je pač po srcu naših liberalcev, ki so tako navdušeni za „svobodo“. Po postavi mora pa ministerstvo, če izda tako naredbo, takoj potem, ko se snide državni zbor, isto zbornici predložiti, da jo potrdi; če jo pa zavrže, mora se izjemno stanje takoj odpraviti. No, naši liberalci so bili, predno se je sešel državni zbor, že vsi prepričani, da bodo glasovali za naredbo; kaj pa da! To je srčno veselje za tako liberalno nemško dušo, če more tiste „hudobne“ Čehi malo potlačiti! Pa opekli so se, gospóda, grozno opekli! Prvič grof Taaffe svoje policijske naredbe tako slabo zagovarja, da še liberalcem ne bode mogoče reči: „Glejte ti Čehi so taki hudobneži, da jih mora namazati naš ljubeznjivi minister »miru« malo z leskovim oljem, da bodo bolj krotki.“ Še liberalci ne morejo trditi, da je izjemno stanje opravičeno. Drugič pa je grof Taaffe nemško levico silno vzburlil in razžalil: gospóda boji se za svoje gospodstvo. Minister iznenadil je namreč takoj v prvi seji zbornico s predlogom novega volilskega reda. Po tem zakonu, — če ga zbornica sprejme, — imel bode volilno pravico vsaki 24letni mož, ki zna čitati in pisati, — samo od onih, ki plačujejo davek in so začeli že pred letom 1868 v šolo hoditi, se to znanje

ne bode zahtevalo. — Volilec je izmed teh, vse eno plačuje li kaj davka ali nič, vsakdo, kdor le dokaže z delavsko ali poselsko knjižico, da ima vedno delo, ali kdor je že stal kot vojak pred sovražnikom. Tako n. pr. bi bil pri nas vsak 24letni hlapec, ki zna pisati in brati, tudi volilec. Po tem zakonu bi bilo v Avstriji odslej nad 4 milijone volilcev več kakor jih je doslej. Po večjih mestih dobili bi delavci nad meščani večino in poslali bi svoje (socialistične) zastopnike na Dunaj. Nam Slovencem v obče, in sosebno Korošcem bi nova volilna postava ne bila v škodo, prej bi nam koristila. Število naših volilcev bi naraslo, in če se prav poprimemo volilnega boja, zmagamo lahko nad peščico liberalnih nemčurjev, ker odslej odločevalo bi samo število glasov. Seveda je treba, da je tu národ probujen in zaveden, da se ne dá za nos voditi onim liberalnim hinavcem, katerim razun „srečnih“ Korošcev nihče na svetu nič več ne veruje. Želel bi bil, da bi bil danes kdo izmed tistih navdušenih „liberalcev“ tu v zbornici; smilili bi se mu bili ti možiceljni, kako se jim je smejala vsa zbornica, poslanci in poslušalci, ko je udrihal dr. Lueger po njih. Hlače se jim tresejo posebno pred novo volilno postavo; gre jim za vrat. Če se predlog od vlade potrdi, zgubé nemški liberalci skoraj vsa mesta po Moravskem, Češkem in Slovenskem, kjer zdaj po krivici še gospodarijo. Zatorej pa strah in trepet. Levica padla je sama v jamo, katero je Čehom kopala: grof Taaffe zagnal jo je v zagato: glasujejo gospodje levičarji — če tudi ne radi — zoper izjemno stanje na Češkem, tedaj razpusti grof Taaffe državni zbor in levica zgubi pri novih volitvah gotovo precej sedežev; glasujejo pa za izjemno stanje, potem se ne bodo mogli več lagati pred svetom, da so za „fortšrit“, in če se potem sprejme vladni predlog o volilnem pravu, bodo levičarji še le prav propadli — za vselej. Dr. Lueger jih je že danes odslovil, reki: „Z Bogom, gospóda; da se ne vidimo več!“ Položaj je torej precej jasen: če se levičarji in grof Taaffe v zadnjem trenutku ne pobarantajo, — imamo nove volitve najpozneje v dveh mesecih, — če pa pride do novega volilnega prava, — in priti mora, ker grof Taaffe svoje slovesne obljube ne more nazaj vzeti, — so volitve prihodnje leto. Torej Korošci — pozor!

Slovenci in Slovenke! Darujmo prvo krono, ki nam v roke pride, družbi sv. Cirila in Metoda!

Politični pregled.

Državni zbor se je začel. Brambovski minister grof Welsersheimb je predložil nov postavni načrt za deželno brambo, ktera se bo pomnožila s tem, da bodo brambovci morali po dve leti služiti. Rekel je, da vsi ministri odstopijo, ako se ta postava ne sprejme. — Denarni minister dr. Steinbach je predložil državni proračun. Stroškov je 618,694.137 gld., dohodkov pa 619,105.779 gld., torej je preostanka 411.542 gld. Minister nam je dal žalostno tolažbo, da bodo stroški za vojake še bolj narastli, ker tako zahteva politični položaj. Nam se pa zdi, da bi politični položaj morda ugodnejši bil, ko bi ne imeli Madjara za ministra zunanjih zadev. Ne vemo, zakaj bi morali ravno mi Prusake braniti in z Rusijo zavoljo njih v sovražstvu živeti. Nadalje je minister zagovarjal urejevanje valute (novi denar); pri tem je pa menda malo vere našel, ker se nihče več ne navdušuje za „zlato“ veljavo brez zlata! — O novem volilnem redu govorimo na prvi strani. — Nadalje je vlada predložila novo postavo o kmetijskih zadrukah in o rentnih domovih. O tej stvari bomo prihodnjič kaj več povedali; sploh pa bo o tem še dostikrat treba govoriti. — Poročila o izjemnem stanju v Pragi vlada še ni predložila. Mladočeh dr. Herold je stavil nujni predlog, naj se spravi v razgovor odprava porotnega sodišča v Pragi. Nujnost pa je bila zavržena, to je, stvar ne pride precej na vrsto, ampak še le, kedar bo čas za to. — Moravski namestnik je postal baron Spens. Liberalni Nmec je po duhu in mišljenju. Prejšnji namestnik je šel v pokoj in bil povišan v barona. — Mladočehi so izdali manifest ali odprto pismo na češki národ, pa državno pravdnistvo ga je dalo v prepoved, da se ne sme razpošiljati. — Zelo se je svet začudil, ko se je pred kratkim v časnikih bralo, da bo hrvatski ban grof Khuen-Hedervary obiskal škofa Strosmajerja, svojega najhujšega nasprotnika. Iz svoje volje tega gotovo ne stori, tudi ne na povelje ogerske vlade, ki Strosmajerja še videti ne more.

Misli se tedaj po pravici, da se to zgodi na željo samega cesarja. Nekteri mislijo, da bo pogovor o tem, kdo naj postane nadškof v Zagrebu. Zavolj te reči se rimska stolica in ogerska vlada ne morete pogoditi. Prva hoče za nadškofa rojenega Hrvata in vrednega, vnetega duhovnika, ki bi imel zaupanje pri ljudstvu; Madjari pa tega ne strpijo in hočejo kakega madjarona ali pa celó Madjara posaditi na škofovski tron v Zagrebu, da bi se ne brigal toliko za zveličanje duš, ampak tem več za madjarsko politiko in za ponižanje Hrvatov. Žalostno bi bilo, ko bi tudi v tej stvari Madjarom obveljalo. — V Braziliji se punt nadaljuje. Ustaši streljajo iz bark na glavno mesto Rio de Janeiro. — Bizmark je nevarno zbolel; menda se mu bliža zadnja ura.

Gospodarske stvari.

Ne vlivajte mošta v plesnjeve sode. Naši vinogradniki še vse premalo pazijo na prepotrebno snago tako pri vinski posodi, kakor tudi v vinskih kletéh. Nasledek te malomarnosti je pa dostikrat ta, da se jim sicer dobro blago spridi in pokvari in da potem tudi na svoji vrednosti zgubi. Zlasti pa se pri nas prepogostokrat zgodi, da se vino spravi v sode, ki diše po plesnobi. Da se vino v takih sodih navzame tudi tistega zopernega duha po plesnobi, vé pač vsakdo. Zato pa vse vinogradnike opomnimo, da svoje sode, preden jih rabijo, dobro preiščejo in ako nimajo lepega duha, tedaj jih naj nikar popred ne rabijo, dokler jih niso popolnoma očedili. Je-li pa sod lep ali ne, to se kaj lahko izvé, ako se na vehi v sod pihne ter takoj povoha; ako ima sod v sebi kako nesnago, ti le-ta takoj udari v nos, in ti veš, da sod ni za rabo, preden se ni do dobrega osnažil. Pa ne le kmetje, temveč tudi tržani in meščani vlivajo dostikrat vino v nesnažne sode. Še lansko jesen je neki krčmar-mesar B. v slov. trgu Š. delj časa točil po plesnobi smrdeče vino. Taka zanikernost je res neodpustljiva! „Slov. kmet.“

Novičar.

Na Koroškem. V zadnji številki našega lista oglašeni shod v Štriholčah v Važenberški občini prestavil je odbor slovenskega katoliško-političnega in gospodarskega društva na željo tamošnjih rodoljubov in z ozirom na bodoča zborovanja novo ustanovljene Velikovške podružnice sv. Cirila in Metoda na poznejši ugodnejši čas; namesto tega pa priredi poleg shoda pri „Dürnwirthu“ v Velikovški okolici tudi v nedeljo dné 5. listopada javen shod v Št. Jakobu v Rožni dolini, ker so potrebe tako nanesle. Slovenci! Udeležite se v mnogobrojnem številu teh važnih shodov. Saj se napravljajo le v vašo lastno korist. — Dné 29. vinotoka bo „Bauernbund“ zboroval na Ledenicah pri Rožeci. Kaj išče nemški „Bauernbund“ v slovenskem kraju, ne bode nam težko uganiti. Ker mu nemški kmetje že več ne zaupajo, hoče zdaj iskati zaslonbe pri katoliško mislečih slovenskih kmetih, da bi jih obsečil s svojo liberalno modrostjo. Slovenci! Bodite oprezni in ne hodite tje, kjer se zbirajo „bauernbunarji!“ — Iz Kotmare vesi smo dobili žalostno vest, da občina tudi pri upravnem sodišču nič ni opravila zoper ukaz okrajnega glavarja, da mora po nemško dopisovati. Priziv se odbija z razlogom, da nižja oblast nema pravice, pritožiti se zoper višjo. Zdaj so slovenski državni poslanci na besedi! — V Marijanišču je letos 142 gojencev. — V Glini pri Celovcu je utonil dveleten otrok. — Nov, kamniten stolp hočejo postaviti na Križni gori pri Celovcu. Stroški so preračunjeni na 10.000 goldinarjev. Zdaj je tam stolp za razgled lesen. — Pogorel je Korak v Gorčicah pri Ovbrah. — Za okrajnega zdravnika v Dravograd pride dr. Adolf Eckstein. — Na Ljubelju so cigani napadli Uršo Kotnik-Kardelovo in jej vzeli 10 gld. denarja.

Na Kranjskem. Belokranjci hočejo železnico od Straže do Karlovca. Poslanec Šuklje je obljubil, se za-njo potegniti. — „Vzajemno podporno društvo“ v Ljubljani dobro napreduje. Ima več družnikov tudi na Koroškem. Natanjnejši popis, kako je to društvo uredjeno, prinesel je „Domoljub“ št. 18. — Tovarno za glasbila (godbeno orodje) sta na Vrhniki ustanovila Lužnar in Lenarčič. — Pošto so dobili v Knežaku. — Posojilnico bodo ustanovili v Ložu.

Na Štajerskem. V Jablanah pri Cirkovcah so zgoarele tri hiše. — Pogorela sta tudi Lupša in Slekovec v Bolehnovcih ob Ščavnici. — V Dolskem je neki potep oklal celo rodbino, mater, hčer in sina. Poslednji je že umrl. — V Mariboru so se naselile nune franciškanke iz Levova na Poljskem. — Železnico so te dni merili med Velenjem in Dravogradom. — V Rušah je neka ženska porodila trojčke, tri zdrave dečke. — Zavoljo ropanja so v

Celju prijeli pekovskega pomočnika Jožefa Lenarta. — Pri sv. Trojici so ubitega našli Martina Horvata. — Na Primorskem. V Brdih je toča že vdrgila pobila. — V Gorici je začela na vsakih 14 dnuj v snopičih izhajati „Slovanska knjižnica“. Naročnina za celo leto je 2 gld. 60 kr. Posamični snopiči pa veljajo 12 kr. Priporočamo jo prijateljem leposlovne književnosti. — V Kobaridu snujejo sadjarsko društvo. — Nove maše so bile v Lokovcu in v Solkanu. — Zlato mašo so darovali č. g. župnik Fabiani v Biljani. — Na Tolminskem je letos dosti sadja, pa nič kupev.

Po drugih deželah. Nadvojvoda Franc Ferdinand je na svojem potovanju okoli sveta došel zdaj zdrav in srečno v Ameriko, odkoder se v kratkem povrne domov. — Hud vihar je bil v Novem Orleansu (Amerika); 24 ljudij je pri tem smrt storilo, mnogo je ranjenih. — V zadnjem letu je bilo v Avstriji prodanih 51.000 kmetij; na ostale pa se je uknjižilo 103 milijone novih dolgov. — Rokodelsko šolo dobijo v Serajevu (Bosna). — Sv. Očetu se je nedavno poklonilo 4000 romarjev iz Lombardije. — V severno-ameriških državah štejejo že do 15 milijonov katoličanov. — List „Vatrogasac“ (Ognjegasec) se preseli iz Reke v Zagreb. Prinaša tudi slovenske članke, zato naj bi si ga naročile vsaj požarne brambe po Slovenskem. — V Abdransu na Tirolskem je pogorelo 20 hiš. — V Ameriki je prišel na svitlo nov slovenski list pod imenom „Glas Naroda“. Namenjen je za slovenske delavce ter je pošteno pisan. Naroči se pod naslovom: „Glas Naroda“ 436, E, 71 str. New-York, City“ za 4 gld. na leto. — V Pribramu na Češkem našli so novo srebrno žilo. — V mestu Karlsruhe se je odprla prva nemška gimnazija za dekleta. — V Pešti so prišli na sled celi tatinski zvezi, ki šteje okoli 50 glav, med njimi so še možje v dobrih službah. Kradli so že od l. 1891., največ v železničnih vagonih in magazinah, pa še le zdaj so jim prišli na sled. — Na Holandskem zdaj sodijo človeka, ki je ženske moril. Do zdaj je dokazano, da je umoril tri ženske. Poslednjo so našli v vodi.

Slovenskim rodoljubom iz dežele in sosednih slovenskih pokrajin, ki dohajajo po opravkih v Celovec, naznanjamo, da se Celovski Slovenci shajajo od zdaj naprej vsako sredo ob 1/2 8. uri zvečer v gostilnici hotela „pri Sandwirth-u“, kjer imajo odmenjeno svojo „klubovo sobo“ koj pri vhodu na desno. — Slovenski gosti so nam vsikdar dobro došli!

Zahvala in prošnja.

Podpisani šteje si v prijetno dolžnost, najprišrenejšo zahvalo izrekati za znesek 14 gld., kterega mi je poslalo slavno uredništvo „Mira“ za nesrečne po toči poškodovane Gorenčane. Dalje so poslali ali izročili naravnost podpisanemu: č. g. J. Schaubach 10 gld., farmani na Rudi 10 gld., č. g. gg. v Grebinji zbrani 10 gld. Torej doslej vkup 44 gld. Lepo se zahvaljujem vsem blagim darovalcem in dobrotnikom za njih milodare, istotako tudi slavnemu uredništvu „Mira“, ki je milodare nabiralo. Ob enem pa se predrzmem še zanaprej prositi blagosrečne dobrotnike za daljša darila v denarju ali pa žitu, ktera naj se blagovole pošiljati ali pa nazaniti podpisanemu, ali pa pomožnemu odboru na Rudi. Revščina je tu res že zdaj silo velika, ko še za setev ni žita — kaj bo še le po zimi! Vsem blagim dobrotnikom obilnokrat izrečem: Bog plačaj!

Gorenče, p. Ruda, dné 25. sept. 1893.
J. Drdlik, farni oskrbnik.

Za grobni spominek dr. Lutmana darovali so do sedaj sledeči čast. gospodje:

Nabralo se je vsega vkup 60 gld., kteri znesek je izkazan v prejšnjih številkah „Mira“. V 22. številki priobčeni izkaz urinila se je neljuba pomota, ktero danes popravljamo naslednje:

V 17 številki „Mira“ je bila izkazana svôta 52 gld. 50 kr.
V 22. številki „Mira“ izkazalo se je nabranega denarja 7 „ 50 „

tedaj skupaj 60 gld. — kr.
in ne 103 gld., kar je napaka.

Darovali so dalje:
Jos. Fritz, dekan v Šmohoru . . . 2 gld. — kr.
J. Lendovšek, c. k. prof. v Beljaku 1 „ — „
Sim. Bauer, župnik na Peravi . . . 1 „ — „
Fr. Premru, kanonik v Velikovcu 2 „ — „
I. Hutter, c. k. prof. v Celovcu . . 3 „ — „

Nabranega je tedaj vsega vkup 69 gld. — kr.

Loterijske srečke od 14. vinotoka

Linc 17 28 54 85 43
Trst 58 23 48 3 40

Tržne cene v Celovcu.

Ime blaga	na birne		na hektolitre	
	gld	kr.	gld.	kr.
pšenica	4	90	6	12
rž	4	—	4	90
ječmen	3	70	4	60
oves	2	30	2	85
hejda	4	25	5	30
turšica (sirk)	3	45	4	30
pšeno	6	20	7	75
žjol	—	—	—	—
repica (krompir)	—	70	1	10
deteljno seme	—	—	—	—
grah	—	—	—	—

Sladko seno je po 3 gld. — kr. do 3 gld. 60 kr., kisló 2 gld. 70 kr. do 3 gld. 40 kr., slama po 2 gld. — kr. meterski cent (100 kil). Frišen špeh je po 66 do 70 kr. kila, maslo in puter po 95 do 105 kr. — Pitane vole plačujejo mesarji po 30 do 33 gld. stari cent.

Brinjevec!

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu: pravi **natorni brinjevec** liter po 1 gld. 20 kr.; **stara slivovka** liter po 1 gld.; **fini namizni med** v plehastih škatljah po 5 kil franko 3 gld. 50 kr. Nadalje priporoča **fino dolensko vino** liter po 24 in 26 kr.; **isterski teran** liter po 23 kr.; **hrvatsko belo vino** liter po 23 kr. od 56 litrov naprej.

Egidij Jeglič,

trgovec in čebelar v Selu, pošta Lesce-Bled na Kranjskem.

Kmetija na prodaj.

Na prodaj je Grabelnikova kmetija, ki ima mlin na tri pare kamnov, stope, žago, kovačnico, 6 birnov posevte, lepe travnike, pašnik in precej lesa. Vsega zemljišča je nad 19 oralov. Cenjena je na 3200 gld. Več pové Pongrae Krt v Grabnu, pošta Dobrla ves (Eberndorf).

Luka Zufer,

mizarski mojster v Celovcu

priporoča svoje **lastne izdelke**, politirano in lakirano hišno opravo itd. Blago se dobi dober kup, ker je zaloga že prevelika. Delavnica in prodajalnica je na Vetrinjski cesti št. 8.

Zaloga tovarne za ure

Peter Fessel

v Celovcu, stari trg št. 20.

Velika zaloga pravih švicarskih žepnih ur,

zlatih, srebrnih, tulastih, niklastih itd.

Dunajske stenske ure po tovarniških cenah, francoski budilci, ure na nogah, za stene, za kuhinje, za izbe, za tovarne, vse dober kup. Kdor hoče kaj posebno lepega in nenavadnega, najde tukaj vedno veliko za izbiranje. — Jamči se dve leti za vsako novo kupljeno ali pa popravljeno uro.

Posteljna oprava,

kakor **matraci, posteljna podlaga**, vsakovrstna **posteljna odeja**, potem **zastori (pregrinjala), tapete in hišna oprava iz lesa** se dobi pri meni po ceni.

J. N. Tachler,

tapecirar v Celovcu, mesarski trg.

Služba orglarja

se razpisuje pri mestni farni cerkvi v Velikovcu na Koroškem do 25. listopada. Prosilec mora znati v vseh instrumentih poučevati, mora biti več čecilijanskega cerkvenega petja in zmožen godbeno kapelo ustanoviti; sme v prostih urah v privatnih hišah poučevati v petju, na glasoviru itd. Dohodki so: od mestne farne cerkve 400 gld. in prosto stanovanje; od Velikovške mestne hranilnice pa 200 gld. ako bode spolnoval o času mu stavljenega pogoje. Službo je nastopiti s 1. grudnom 1893.

Cerkveno predstojništvo v Velikovcu.

Pohišstvo na prodaj.

V Vogrčah, 1 uro od Pliberka, se prodaja Homrova kmetija, blizo cerkve, in ima 37 oralov polja in lesa. Dalje prodá ravno ta posestnik tudi svoje (Rifflnovo) pohišstvo v Prevaljah, ktero ima 42 oralov lesa in 24 oralov polja. Več se izve pri posestniku p. d. Rifflnu v Prevaljah.

Natorna vina

rudeča in bela.

Tirolec, rudeč po 16 do 18 kr. **sicilijanec**, črn, (najboljše laško vino) po 20 kr., **bela vina** po 24 do 26 kr. liter. Za pristnost in trpežnost se jamči. Pošilja se v sodih.

Zaloga moka

iz I. Budimpeštanskega parnega mlina, vreče po 85 kil po izvornih cenah.

Priporočam tudi svoje drugo **tržaško blago** in **žgane pijače** po nizkih cenah.

Kramarjem se daje še ceneje.

S spoštovanjem

Amand Prosen,

v Celovcu, kosarnske ulice št. 24.

Malo posestvo

je na prodaj v Žreleu pod Celovcem. Zemljišča je 16 oralov ter obstoji iz njiv, travnikov, sadnega vrta in zaraščenega gozda. Pohišstvo je še novo. Več pove France Milnarič p. d. Steinmetz v Žreleu št. 7. (Ebenthal)

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino,



Rabi se skoro 40 let z najboljšim vspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti, slabo prebavlja; zboljšuje mleko in nareja, da krave dajo več mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr. 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.



Najboljši mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanju kolén, otrpnenju v boku, v križu, otekanju nog, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v

Iekarna Trnkóczy-ja

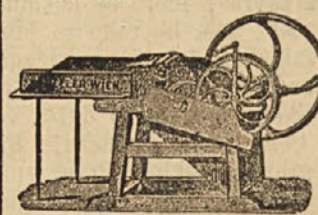
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Garantirano pristen brinjevec

prodaja **Anton de Gleria**, trgovec v Logatenu, v zavojih po 3 litre za 4 gld. 50 kr. proti poštnemu povzetju. Na debelo se daje še boljši kup.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!



Mlatilnice, vitle, trieure čistilne mline za žito **rezalnice za krmo** samodelujoče aparate proti peronosperitlačilnice za vino tlačilnice za sadje mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo razpošilja v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 78.

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zastonj in poštno prosto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene so se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!